



# FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

## Susținerea publică a tezelor de master

Perioada 30 ianuarie - 3 februarie curent a fost una încredată, dar plină de emoții și bucurii pentru cei 229 de masteranzi ai Academiei de Administrare Publică, susținători ai tezelor de master pentru anul de studii 2016 - 2017 - master de profesionalizare, învățământ cu frecvență redusă. A fost

șef Catedră management, Universitatea de Stat din Moldova, și Eugenia BUȘMACHIU, doctor în economie, conferențiar universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei - Management; Victor JUC, doctor habilitat în politologie, cercetător, vicedirector al Institutului de Cercetări Juridice și Politice al

dii superioare de master, actuala sesiune de examinare a tezelor de master a demonstrat o nouă calitate a procesului de studii și, îndeosebi, a modalităților de elaborare a tezelor de master, prioritate fiind acordată cercetărilor și caracterului aplicativ al lucrărilor. În această ordine de idei, de un real folos a fost pentru mas-



o săptămână de evaluare a cunoștințelor acumulate pe parcursul a 2 ani și jumătate de studii la programele: Administrare publică, Anticorupție, Management, Relații internaționale și Management informațional în administrarea publică. Masteranzii au fost examinați de Comisiile de evaluare a tezelor de master, formate în baza Regulamentelor, aprobate prin Hotărârile Guvernului și Senatului Academiei, ele fiind conduse de președinții Iurie CIOCAN, doctor în științe politice, membru al Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, și Alexandru SOLCAN, doctor în istorie, conferențiar universitar, decan al Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a Universității de Stat din Moldova - Administrare publică; Andrei SMOCHINĂ, doctor habilitat, profesor universitar, Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei - Anticorupție; Marian JALENCU, doctor în economie, conferențiar universitar,

Academiei de Științe a Moldovei - Relații internaționale; Andrei BRAICOV, doctor în științe fizico-matematice, conferențiar universitar, decan al Facultății de Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale a Universității de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău) - Management informațional în administrarea publică.

Sesiunea de susținere a tezelor de master a reflectat bagajul de cunoștințe temeinice acumulate de masteranzi, gradul lor înalt de pregătire pentru a se încadra în serviciul public al țării și de a-și aduce contribuția la implementarea reformelor preconizate în administrarea publică la nivel central și local, în conformitate cu standardele europene și internaționale, de a promova în mod profesionist imaginea țării noastre și a politicilor statului în relațiile internaționale.

În opinia dlui Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, director al Departamentului stu-

teranzi îndrumarul metodic privind elaborarea tezelor de master. Ca rezultat, tezele au fost elaborate nu numai reieșind din postulatele teoretice, dar și în baza activităților

practice de la locurile de muncă ale masteranzilor. O altă oportunitate benefică a fost susținerea prealabilă a tezelor de master, ceea ce le-a oferit masteranzilor posibilitatea unei evaluări intermediare în scopul de a modifica ulterior lucrările în concordanță cu observațiile făcute și a îmbunătăți simțitor calitatea tezelor.

DI Ion Dulschi a mai ținut să menționeze tematica vastă și diversă a tezelor de master, în conformitate cu exigențele evoluției științelor administrative, a noilor tehnologii informaționale.

Cei mai mulți masteranzi au făcut studii la programul Administrare publică, dar tot mai solicitat este și programul Anticorupție, fiind a doua promoție. Este o tendință din partea aspiranților la studii la Academie, ei având interesul de a contribui la eradicarea corupției. La fel, se impune și managementul informațional în

(Continuare în pag. 4)

## Experți europeni la Academie

„[...] Conducerea Academiei și experții germani au convenit să colaboreze în continuare în cadrul GIZ, având ca priorități abordarea integrală a reformei administrației publice centrale și locale. [...]”

(pag. 3)

## Absolvenți ai Academiei

„[...] Din spusele colegilor mei, de pe timpul când activam în cadrul Consiliului raional Ialoveni, am dedus că dacă dorești să devii cu adevărat un funcționar public, soluția cea mai bună este masteratul la Academia de Administrare Publică. [...]”

(pag. 5)

## Training pilot ERASMUS+

„[...] Proiectul este implementat în perioada 15 decembrie 2015 - 14 decembrie 2018 și are drept obiectiv consolidarea și modernizarea bibliotecilor și ridicarea nivelului de competențe și abilități ale personalului bibliotecilor. [...]”

(pag. 6)

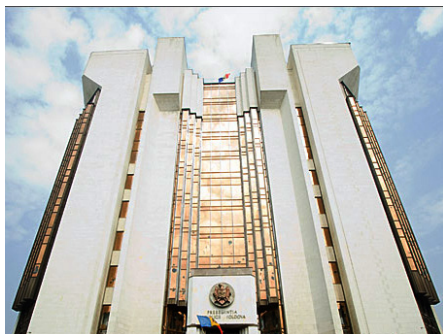
## Ziua autonomiei locale

„[...] Una dintre preocupările majore ale Academiei este calitatea instruirii, atât a masteranzilor, doctoranzilor, cât și a funcționarilor publici delegați de către organele administrației publice centrale și locale. [...]”

(pag. 7)

## Întrevederi cu oficiali europeni la Bruxelles

Aflat în perioada 6 – 7 februarie, curent, într-o vizită oficială la Bruxelles, președintele Republicii Moldova, dl Igor Dodon, a avut întrevederi cu mai mulți oficiali europeni.



În cadrul întrevederii cu dl Donald Tusk, președintele Consiliului European, a fost făcut un schimb de opinii cu privire la situația curentă și nemijlocit relațiile dintre UE și Republica Moldova.

În acest context, șeful statului a menționat că, deși prognozele cu privire la dezvoltarea țării noastre după semnarea Acordului de Asociere cu UE erau foarte optimiste, în realitate, după doi ani de implementare, situația în țară s-a înrăutățit. Pe de altă parte, președintele Igor Dodon a mulțumit pentru sprijinul financiar record acordat țării noastre în ultimii 8 ani, dar și-a exprimat și regretul asupra faptului că această asistență nu a dus la îmbunătățirea calității vieții oamenilor. A specificat că, acum, pentru Republica Moldova este vitală restabilirea relațiilor cu Federația Rusă și, în context, a propus inițiativa lansării negocierilor trilaterale UE, Republica Moldova, Federația Rusă pe subiectul comerțului.

Igor Dodon, s-a întâlnit, de asemenea, cu Jean-Claude Juncker, președintele Comisiei Europene.

În cadrul discuțiilor cu oficialul european, Igor Dodon a mulțumit, în numele poporului Republicii Moldova, pentru asistența acordată de Uniunea Europeană țării noastre în ultimii ani, în special pentru cea financiară, implementarea proiectelor de investiții în infrastructură, liberalizarea regimului de vize.

Șeful statului a subliniat că lupta cu corupția, reformele reale în domeniul procuraturii, independenței justiției și mass-mediei ar fi cele mai prioritare acțiuni la care ar trebui să fie atrasă atenția atât în țară, cât și din exterior.

Republica Moldova va continua implementarea cu eforturi dublate a prevederilor documentului, a declarat președintele Parlamentului, Andrian Candu, la întâlnirea cu președintele Camerei Inferioare a Parlamentului Irlandei, Sean O Fearghail. Întrevederea a avut loc cu ocazia vizitei de lucru a președintelui Parlamentului în Irlanda.

Andrian Candu a solicitat suport politic pentru promovarea temelor legate de Moldova în structurile Uniunii Europene și ale Consiliului European. Președintele Camerei Inferioare a Parlamentului Irlandei a declarat că este important să audă cum evoluează lucrurile în Moldova din prima sursă. În context, oficialul irlandez a anunțat că, în prezent, în cadrul Parlamentului irlandez se constituie grupul de prietenie parlamentară cu Parlamentul Republicii Moldova.

Părțile au discutat posibilitatea schimbului de experiență pe dimensiunea reglementării diferendelor de pe teritoriul fiecărei părți.

## Acordul de Asociere RM- UE în deplină desfășurare



Președintele Parlamentului a anunțat că optează pentru deschiderea unei reprezentanțe diplomatice la Dublin pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale și asistență consulară pentru diasporă.

Republica Moldova și Regatul Spaniei ar putea semna, curând, un Acord de recunoaștere a actelor de studii, titlurilor științifice și științifico-didactice, calificărilor și competențelor. Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului a aprobat, într-o ședință recentă, avizul consultativ asupra acestuia.

Potrivit autorilor, semnarea Acordului va ajuta cetățenii moldoveni stabiliți în Regatul Spaniei să-și poată recunoaște studiile, va contribui la promovarea și integrarea sistemului de învățământ național în circuitul academic internațional.

## Proiect european privind siguranța alimentelor

Primul-Ministru Pavel Filip a participat la evenimentul de lansare a proiectului twinning „Sprijin Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor a Republicii Moldova”, susținut de Uniunea Europeană. Proiectul urmărește edificarea unui sistem uniform de control al siguranței alimentelor în Republica Moldova și ajustarea activității operatorilor din sectorul agroalimentar la standardele europene.



„Proiectul lansat va asigura alinierea Republicii Moldova la rigorile acquis-ului comunitar în domeniul siguranței produselor alimentare”, a declarat Pavel Filip.

Premierul a specificat că anul trecut exporturile de vinuri în Uniunea Europeană au crescut cu 20 la sută, comparativ cu anul 2015. S-a majorat considerabil și volumul exporturilor de cereale și struguri de masă. Însă, pentru extinderea gamei de produse agroalimentare exportate pe piețele UE este necesară consolidarea sistemului de control al siguranței alimentelor.

Prezent la eveniment, șeful delegației UE în Republica Moldova, Pirkka Tapiola, a menționat că ANSA reprezintă cartea de vizită a producătorilor autohtoni, iar implementarea reformei instituției va aduce valoare adăugată economiei și va contribui la promovarea produselor autohtone pe piața internațională.

Proiectul twinning „Suport Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor” are un buget total de 2 milioane euro și va fi implementat pe durata a 2 ani, cu suportul oferit de consorțiul format din trei state-membre ale UE, și anume: Serviciul Alimentar și Veterinar de Stat al Republicii Lituania, Serviciul Alimentar și Veterinar al Republicii Letonia și Consiliul Suedez al Agriculturii.



## Experți europeni la Academie

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a avut o întâlnire cu experții germani din partea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) prof. Dieter SCHIMANKE, Detlef WENDT, însoțiți de Alexandr MURAVSCHI, consultant național superior GIZ. Experții germani vor face parte din grupul de lucru pentru susținerea Centrului de Implementare a Reformelor constituit recent prin hotărâre de Guvern în scopul implementării Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020.

Subiectul principal al discuțiilor l-a constituit participarea Academiei de Administrare Publică la realizarea reformei administrației publice centrale și locale.

Rectorul Oleg Balan a menționat că Academia de Administrare Publică are o bună colaborare cu Cancelaria de Stat și participă activ



la toate activitățile desfășurate în domeniul administrării publice. Academia dispune de expertiză suficientă care ar putea fi benefică pentru asistarea Guvernului în procesul de implementare a reformei administrative. Mai mulți profesori ai instituției noastre actualmente fac parte din diferite grupuri de lucru în acest domeniu. Oleg Balan a specificat că Academia are o bună cooperare și realizează proiecte comune cu mai mulți parteneri internaționali, în spe-

cial cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei.

În context, Aurel SÎMBOTEANU, prorector, doctor, conferențiar universitar, a precizat că Academia a avizat la timpul convenit proiectul Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020. Au fost formulate mai multe propuneri, inclusiv elaborarea unei noi legi cu privire la Guvern, deoarece actuala lege este depășită de timp, ea fiind adoptată în anul 1990.

Expertul german Dieter Schimanke a opinat că o astfel de instituție cum este Academia de Administrare Publică se află pe poziția de mijloc între aspectul științific și cel practic al reformei. În opinia sa, anume aici, la Academie, trebuie să se concentreze banca de idei privind îmbunătățirea activității administrației publice.

Conducerea Academiei și experții germani au convenit să colaboreze în continuare în cadrul GIZ, având ca priorități abordarea integrală a reformei administrației publice centrale și locale, funcționalitatea instituțiilor și revizuirea cadrului legislativ în domeniu.

La întâlnire au participat prim-prorectorul Academiei Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, Aurelia ȚEPORDEI, director Departament dezvoltare profesională, Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, director Departament studii superioare de master.

Sergiu VLĂDICĂ

La Academia de Administrare Publică s-a aflat, recent, într-o vizită de lucru Excelența Sa, Gudsi OSMANOV, Ambasador al Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova, care a avut o întâlnire cu rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar.

În cadrul dialogului au fost abordate aspecte privind cooperarea dintre Republica Moldova și Republica Azerbaidjan în domeniul științei și educației și, în special, dintre Academia de Administrare Publică din Moldova și Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Azerbaidjan.

Rectorul Oleg Balan a menționat că în fiecare an, de ziua instituției noastre, la Academie au loc conferințe științifice, la care participă numeroși profesori și savanți de peste hotare. Materialele conferințelor sunt publicate

## Rectorul Academiei a avut o întâlnire cu Ambasadorul Azerbaidjanului

în ediții speciale. În una dintre aceste ediții au fost inserate și materiale ale profesorilor în domeniu din Azerbaidjan. Dar, potrivit rectorului Academiei, există toate posibilitățile și necesitatea de a intensifica cooperarea dintre instituțiile de profil din Republica Moldova și Azerbaidjan. Articolele științifice ale unor profesori din Azerbaidjan pot fi publicate în revista „Administrarea Publică”, ediție trimestrială a Academiei noastre, care găzduiește autori de peste hotare.

La rândul său, Ambasadorul Gudsi Osmanov a accentuat faptul că popoarele celor două state au multe afinități și că este necesar de a promova cooperarea în diverse domenii. Înaltul oaspete s-a pronunțat pentru întărirea legăturilor



științifice dintre instituțiile similare din Baku și Chișinău. Drept exemplu, în acest sens, poate servi cooperarea dintre instituțiile de învățământ superior de profil economic din Azerbaidjan și Republica Moldova. Gudsi Osmanov a dat asigurări că va încuraja schimbul de experiență dintre cele două instituții ce pregătesc funcționari publici, inclusiv utilitatea mobilității academice a profesorilor și studenților.

În context, rectorul Oleg Balan s-a referit la cooperarea Academiei cu instituțiile similare din Cehia, Polonia, România, Turcia și alte state. Această experiență internațională, inclusiv prin cooperarea cu Academia de Administrare Publică din Baku, le va ajuta studenților noștri să devină buni funcționari publici aici, la noi în țară, a conchis Oleg Balan.

Adrian CONDREA

## Susținerea publică a tezelor de master

(Sfârșit. Încep. în pag. 1)

administrarea publică, or serviciile electronice online vor încadra cu timpul toate serviciile prestate populației, dar și alte servicii din sectorul public și cel privat.

**Angela ZELENSCHI, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative, membru al Comisiei de evaluare la programul Administrare publică:**

- Perioada de formare în programul de master Administrare publică se încheie printr-o activitate de cercetare, concretizată în elaborarea și susținerea tezelor de master, care reprezintă o etapă hotărâtoare în pregătirea și formarea specialiștilor. Conform orarului, Comisiile de evaluare

de argumentare și utilizare a diferitelor metode de cercetare, folosind un limbaj științific și manifestând responsabilitate și dorință de a contribui la dezvoltarea științei și procesului de administrare calitativ.

Tezele de master susținute denotă volumul și profunzimea cunoștințelor teoretice ale absolvenților, abilitatea aplicării cunoștințelor în activitatea practică. Au fost investigate teme relevante pentru sistemul administrației publice din Republica Moldova. În special, cele ce țin de problemele reformei administrației publice, gestiunii serviciilor publice, parteneriatului public – privat, comunicare, motivare, cultură organizațională, dezvoltare durabilă ș. a. Prezintă interes enunțarea unor propuneri și măsuri în ceea ce privește fenomenele analizate.

Este de remarcat faptul că lucrările originale, cu un bogat conținut aplicativ, au fost realizate de către masteranzii care au avut posibilitatea opțiunii pentru cercetarea aceluia segment de activitate, în care are profunde cunoștințe de specialitate, dar și un interes deosebit pentru problema cercetată.

Remarcăm faptul că, pentru a obține succes în procesul de

elaborare și susținere a tezelor de master, absolvenții trebuie să adopte o atitudine caracterizată prin siguranță de sine,



fermitate în exprimarea punctelor de vedere, disponibilitatea de a dialoga și a face schimb de opinii, claritate și concizie în aserțiunile făcute, coerență a discursului demonstrativ, atitudine științifică față de materialul prezentat.

**Andrei BRAICOV, doctor, conferențiar universitar, decan al Facultății de Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale a Universității de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău), președinte al Comisiei de evaluare la programul Management informațional în administrarea publică:**

- Pornind de la semnificația nedistorsionată a expresiei „Cine deține informația, deține puterea!” și luând în considerație creșterea exponențială a volumului informațional din ultimii ani, conchidem că rolul manage-

mentului informației în evoluția societății devine major.

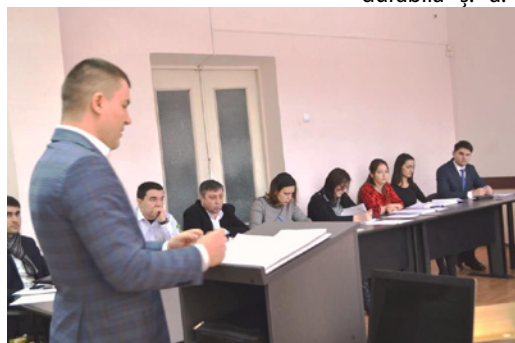
Masteranzii, majoritatea angajați în structuri de stat, care au drept obiectiv principal colectarea, stocarea, prelucrarea și

securizarea diferitelor date, și-au prezentat rezultatele cercetării cu accentul pe importanța lor aplicativă și inovativă.

Au fost abordate tematici legate de: eficientizarea unor activități ale S.A. „Moldtelecom”; implementarea sistemelor informaționale de management în administrarea publică locală și în controlul frontierei de stat; modernizarea serviciilor electronice în cadrul serviciului fiscal național; îmbunătățirea administrării rețelelor de calculatoare în instituțiile publice etc.

Aceste rezultate au fost apreciate de către Comisia de evaluare, mai exact cu 5 note de „10” și 7 note de „9”.

Este salutar faptul că produsele-soft, elaborate de către masteranzi, sunt, în mare parte, implementate și vor contribui în mod real la edificarea societății informaționale din Republica Moldova.



a tezelor de master au activat în perioada 30.01 - 03.02.2017. Analizând rezultatele obținute, constatăm că majoritatea absolvenților au obținut note bune și foarte bune.

În rezultatul procesului complex de instruire profesională, masteranzii au demonstrat capacități de analiză și sinteză,

### Dezvoltare profesională

Academia de Administrare Publică a organizat, în perioada 06 – 08 februarie 2017, cursul de dezvoltare profesională cu genericul „Prestarea serviciilor publice”, destinat personalului cu funcții de conducere/execuție din cadrul autorităților administrației publice centrale.

Includerea cursului respectiv, conform Comen-

zii de Stat, prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1400 din 23 decembrie 2016, a fost justificată de importanța crescută a acestui sector în contextul socio-economic. Faptul dat impune o atenție deosebită și profesionalism din partea funcționarilor publici implicați în activitatea de prestare a serviciilor, în folosul cetățenilor.

## Prestarea serviciilor publice

Cursul a cuprins două module ce au vizat conceptele de bază în gestiunea serviciilor publice și procesul de comunicare în prestarea serviciilor publice.

Scopul și obiectivele prioritare ale acestui curs au fost direcționate spre actualizarea cunoștințelor participanților la curs în domeniul concepțiilor generale privind serviciile publice

și a cadrului normativ ce reglementează prestarea serviciilor publice, precum și dezvoltarea abilităților de percepere a necesităților beneficiarilor de servicii publice, evaluarea eficienței serviciilor publice acordate, comunicare organizațională și interpersonală.

**Ana DERIVOLCOV, metodistă, Departamentul dezvoltare profesională**

## Pentru ca mâine să fiu ceea ce am ales astăzi să fiu



*Acesta fiind unul dintre conceptele de viață ale Ninei PANFILI din Ialoveni, licențiată în domeniul jurnalismului și științei comunicării la Universitatea de Stat din Moldova, dânsa nu se mulțumește cu cele realizate, ci aspiră spre noi orizonturi. Și iată că a pășit pe o nouă treaptă a acestui urcuș ambițios, căci, după cum spune ea însăși: „anul 2017 a început cu dreptul pentru mine, deoarece am absolvit Academia de Administrare Publică și sunt master în științe politice în cadrul programului administrare publică”.*

*Actualmente, dna Nina Panfili activează în calitate de prezentatoare/redactor Știri la radio „Noroc” și prezentatoare a emisiunii talk-show „Ochiul Public” de la „Noroc TV” în cadrul companiei „Noroc Media” și ca un coleg de breaslă a acceptat cu plăcere să fie, de astă dată, ea singură interviuată, după susținerea tezei de master.*

**CORRESPONDENTUL: Ce v-a motivat să faceți masteratul anume la Academia de Administrare Publică și nu la altă instituție?**

**Nina PANFILI:** Când am decis să fac masteratul, nu am stat mult pe gânduri în privința alegerii instituției de învățământ. Pentru mine a fost și este o onoare să pășesc pragul Academiei de Administrare Publică, deoarece aceasta este una dintre cele mai de prestigiu instituții de învățământ superior din țară. Din spusele colegilor mei, de pe timpul când activam în cadrul Consiliului raional Ialoveni, am dedus că dacă dorești să devii cu adevărat un funcționar public, care să cunoască ce înseamnă să activezi în sistemul serviciului public, cum trebuie să prestezi servicii de calitate cetățenilor, ce înseamnă administrație publică locală de nivel I și II, dar și administrație publică centrală și care este menirea unui funcționar public în structura statului, soluția cea mai bună este masteratul la Academia de Administrare Publică. Argumentul de bază este că aici activează un corp profesoral de o înaltă calificare, cu vaste cunoștințe sub toate aspectele științei administrației.

**COR.: Sunteți încă dominată de emoțiile susținerii tezei de master. Acum, când ați mai realizat un pas important în cariera d-voastră, cum apreciați procesul de studii de la Academie?**

**N.P.:** Conceptul instruirii din cadrul Academiei corespunde standardelor educaționale naționale și internaționale. Planurile de învățământ sunt ajustate la necesitățile de instruire a funcționarilor publici. Procesul de studii la Academia de Administrare Publică este unul interactiv, iar această metodă redă viitorului funcționar public calități de a fi stăpân pe destinul său, devotat comunității și țării. Astfel, recomand cu cea mai mare încredere și convingere tuturor, celor care doresc să-și lărgască orizontul de cunoștințe și să-și dezvolte abilitățile de lider, studiile din cadrul Academiei de Administrare Publică.

Eu mi-am ales o temă de actualitate pentru teza mea de master - „Asigurarea transparenței activității autorităților administrației publice locale”. Tema, în fond, nu este una nouă, dar trebuie abordată din motivul că transparența este un principiu democratic care s-a manifestat pentru prima dată în societățile înalt dezvoltate și constituie una dintre cele mai eficiente pârguri ale controlului social asupra organelor administrației publice. Pentru autoritățile publice beneficiile aplicării transparenței în activitatea pe care o desfășoară sunt și mai importante, întrucât informarea, consultarea și participarea directă a cetățenilor în procesul

decizional mărește capacitatea de înțelegere a activității autorităților publice și asigură aprobarea din partea cetățenilor vis-a-vis de aceste activități. Totodată, prin implicarea cetățenilor în acest proces, ei pot suplini economic atribuțiile autorităților publice în ceea ce privește controlul și metodele de constrângere, economisind, astfel, bani și timp pentru autorități.

În societatea democratică cetățeanul trebuie să fie subiect și nu obiect al proceselor sociopolitice. În acest sens, în activitatea organelor administrative accentul trebuie să se deplaseze tot mai frecvent și mai pronunțat de la administrarea directă spre dirijarea indirectă, de la un sistem rigid de administrare spre un sistem deschis și transparent.

**COR.: Fiind jurnalistă de profesie, cum vedeți aplicarea cunoștințelor acumulate la Academie în activitatea d-voastră?**

**N. P.:** Activând în calitate de jurnalist, cunoștințele acumulate la Academia de Administrare Publică mă ajută mult în înțelegerea, dar și în colaborarea mea cu funcționarii din cadrul administrațiilor publice de orice nivel. Totodată, informațiile însușite pe parcursul celor doi ani și jumătate de studii mă ajută la elaborarea unor materiale jurnalistice în domeniu mult mai pe înțelesul cetățeanului. Astfel, cunoștințele acumulate la Academie mi-au ajutat să-mi completez multe goluri și să-mi răspund la întrebarea: ce înseamnă administrare publică și de ce trebuie fiecare ales local, consilier și funcționar public să facă studii sau să fie instruit la Academia de Administrare Publică.

**COR.: Ce planuri aveți pe viitor?**

**N. P.:** Dacă e să mă refer la un citat al scriitorului irlandez, James Joyce, care spune „și pentru că mâine voi fi ceea ce am ales astăzi să fiu”, desigur că îmi fac planuri pe măsură. Astfel, tema tezei mele de master nu este întâmplătoare. Odată ce transparența urmărește asigurarea unui acces mai larg al cetățenilor la informațiile și documentele aflate în posesia instituțiilor statului, participarea cetățenilor la procesul decizional și asigurarea legitimității, eficacității și responsabilității administrației față de cetățean, mă motivează și mai mult să cercetez în continuare această temă din poziția mea de jurnalist, dar și de cetățean. Îmi propun să monitorizez în continuare cât de transparente, instituțional, dar și decizional sunt autoritățile publice din țara noastră. Țin să menționez, în această privință, că îmi propun să vin cu recomandări constructive pentru a avea o țară, într-adevăr, europeană, democratică și prosperă.

**Interviu realizat de Ion AXENTI**



# Training pilot pentru management la Biblioteca științifică



Pe 9 februarie curent, la Biblioteca științifică a Academiei a avut loc trainingul pilot pentru modulul 3 „Management esențial și abilități transferabile pentru bibliotecari”, desfășurat în cadrul proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor” (2015 – 2018) implementat în cadrul programului Erasmus+ „Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior” (2015 – 2018).

Prim-prorectorul Academiei Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, a menționat în cuvântul de salut, adresat participanților la eveniment, că în fiecare an AAP se încadrează în diverse proiecte



ce activează în sfera administrării publice. Andrei Groza și-a exprimat speranța ca prin intermediul proiectului respectiv se va reuși preluarea bunelor practici internaționale în domeniu.

Obiectivele monitorizării proiectului au fost prezentate de către experții europeni Angela REPANOVICI, profesor universitar, doctor, Universitatea Transilvania din Brașov, România, și Manolis KOUKOURAKIS, profesor, doctor, director al Bibliotecii de

în profesionalizarea bibliotecilor pentru a oferi servicii de calitate utilizatorilor. Oaspetele grec a ținut să accentueze faptul că acum, în era digitală, datorită Internetului, colecția bibliotecilor a devenit inepuizabilă. În aceste condiții, resursa principală a bibliotecii devine personalul. Șefa Direcției știință și doctorat a Academiei, Silvia DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, participantă la proiect, a făcut o prezentare generală a proiectului,



internaționale și că proiectul servicii de suport pentru biblioteci este unul benefic. Biblioteca Academiei reușește să satisfacă necesitățile studenților-masteranzi, dar tinde să devină și un centru științific pentru acei

la Universitatea din Creta, Grecia. Expertul român a precizat că are onoarea să colaboreze cu Academia de Administrare Publică de mai mulți ani și că sarcina principală a proiectului constă

luna septembrie 2016. Modulul 3 include 11 tematici, acestea fiind promovate la nivel național și internațional. Cercetătoarea a comunicat că rolul de coordonator în cadrul proiectului îi revine

Academiei de Administrare Publică din Armenia, iar ședința de încheiere din 2018, se va desfășura la Academia noastră.

Angela ZELENSCHI, doctor, conferențiar universitar, șefa Catedrei științe administrative a Academiei, s-a referit la unele aspecte privind dezvoltarea comunicării organizaționale și ascultării active.

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, director al Bibliotecii științifice a Academiei, a scos în evidență etapele de implementare, schimbul de experiență, instruirile și trainingurile internaționale din cadrul proiectului, precum și asistența tehnică acordată instituției noastre.

La eveniment au participat profesori și colaboratori ai Academiei, studenți-masteranzi.

Proiectul este implementat în perioada 15 decembrie 2015 – 14 decembrie 2018 și are drept obiectiv consolidarea și modernizarea bibliotecilor și ridicarea nivelului de competențe și abilități ale personalului bibliotecilor din instituțiile de învățământ selectate din statele respective prin dezvoltarea de biblioteci inovatoare ca suport pentru educație și învățare continuă. În calitate de parteneri din cadrul proiectului fac parte 13 instituții de învățământ superior din Armenia, Republica Moldova și Belarus, având ca parteneri din partea Uniunii Europene Irlanda, Grecia, Germania și România.

**Sergiu BRUMĂREL**

## Proiectul „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare”



Modernizarea și promovarea serviciilor noi, moderne de informare și documentare în biblioteci este unul dintre obiectivele principale care stă la baza dezvoltării și reformării bibliotecilor universitare din Republica Moldova. Pentru a realiza acest obiectiv, Biblioteca

Științifică AAP este partener în Proiectul „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Republica Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia, dezvoltat în parteneriat între Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România, și 18 biblioteci universitare din Republica Moldova.

Scopul acestui proiect este consolidarea capacității bibliotecarilor și, respectiv, a cadrelor didactice și a studenților din instituțiile de învățământ superior, prin participarea la o serie de ateliere de lucru la Chișinău și în cadrul școlilor de vară, prin intermediul cărora comunitatea bibliotecarilor academici din Moldova va obține spațiu de dezbateri, va dezvolta rețele interne de comunicare. În același timp, diseminarea

informației privind activitatea în cadrul proiectului la conferințe internaționale, vizitele de studiu în bibliotecile universitare din Norvegia și training-urile susținute de către experții internaționali vor oferi accesul la rețeaua internațională pentru bibliotecarii academici din Moldova.

**Rodica SOBIESKI-CAMERZAN,**  
director al Bibliotecii științifice  
AAP

## Ziua autonomiei locale și a lucrătorului din administrația publică locală

*Aceasta este sărbătoarea profesională a celor peste 8 de mii de funcționari publici din autoritățile locale, care prin activitatea lor de zi cu zi asigură implementarea politicilor statului, relațiile dintre stat și cetățean. Ea este marcată în aceeași zi când a intrat în vigoare Carta Europeană a Autonomiei locale, semnată și ratificată și de țara noastră. Sărbătoarea a fost marcată printr-o adunare solemnă de la Palatul Republicii, la care au participat peste 800 de funcționari publici.*

Dialogul dintre autoritățile publice centrale și cele locale, realizările obținute și restanțele rămase au fost principalele teme de discuție în cadrul ședinței festive.

Discuțiile au purtat un

a construi o administrație publică eficientă, transparentă și orientată către cetățean, anume Dumneavoastră sunteți mereu pregătiți să desfășurați acțiuni concrete cu efect direct și ime-

Primul-Ministru, Pavel Filip, a mulțumit autorităților locale pentru comunicarea foarte bună pe care au avut-o pe parcursul anului trecut și a asigurat aleșii locali de toată deschiderea în continuare a Guvernului pentru a soluționa împreună problemele importante ale comunităților locale. În acest context, Premierul a cerut includerea neîntârziată a reprezentanților autorităților publice locale în grupurile de lucru create de Guvern, menționând că vocea lor este extrem de importantă pentru Executiv.

„Îmi doresc mult mai mult decât un parteneriat dintre Guvern și administrația publică locală. Vreau să fim o echipă. Nu atât să discutăm despre competențe, cât să ne asumăm răspunderea pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. Împreună să vedem care sunt capacitățile, posibilitățile și să facem reforme, fie și dureroase, dar necesare”, a subliniat Prim-ministrul.

În acest context, Premierul a evidențiat reforma administrației publice, atât centrale cât și locale. Șeful Executivului a menționat că își dorește nu polarizări politice, ci o muncă asiduă pentru a soluționa problemele sociale ale cetățenilor. „Nu prin abordări electorale, dar prin politici publice de calitate vom rezolva nevoile comunităților locale”, a punctat Pavel Filip.

La eveniment au participat și partenerii de dezvoltare care au apreciat dialogul dintre Guvern și autoritățile locale și au încurajat dezvoltarea în continuare a acestuia în beneficiul cetățenilor.

Un rol deosebit în realizarea acestor deziderate de interes național revine Academiei de Administrare Publică, instituție elitară de învățământ superior de pregătire a cadrelor înalt calificate pentru serviciul public al țării, fiind dezvoltată știința autohtonă modernă a administrației publice. În acest context, sunt desfășurate și programele studiilor de masterat și doctorat, ale cursurilor de dezvoltare a măiestriei profesionale pentru angajații administrațiilor publice locale, în cadrul cărora sunt instruiți primarii, consilierii, președinții și vicepreședinții de raioane, alte categorii de funcționari publici. Pe parcursul celor peste 23 de ani de la fondarea Academiei, peste 5000 de persoane au devenit specialiști cu studii superioare, postuniversitare și de masterat. Din an în an se extinde numărul funcționarilor din autoritățile publice care au absolvit cursurile de formare și dezvoltare profesională și care la moment constituie peste 37 de mii persoane.

Una dintre preocupările majore ale Academiei este calitatea instruirii, atât a masteranzilor, doctoranzilor, cât și a funcționarilor publici delegați de către organele administrației publice centrale și locale. Sunt sarcini ce se înscriu în campania de pregătire pentru aniversarea a 25-a de la fondarea Academiei de Administrare Publică, eveniment ce urmează să fie marcat pe 21 mai 2018.

**Vlad IONAȘCU**



caracter interactiv, fiind evidențiază domeniile în care au nevoie de susținerea Guvernului. În particular, a fost solicitată includerea reprezentanților autorităților locale în grupurile de lucru create de Executiv în probleme economice și de salarizare.

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a adresat funcționarilor publici cu prilejul Zilei autonomiei locale și a lucrătorului din administrația publică locală, un mesaj de felicitare, în care a menționat:

O țară care tinde spre prosperitate și stabilitate trebuie să dispună și de o administrație locală eficientă. Or, disciplina și competența, fiabilitatea și promptitudinea, organizarea și responsabilitatea funcționarilor din cadrul administrației publice locale ar trebui să contribuie la asigurarea unui dialog eficient dintre cetățeni și autorități.

În procesul continuu de

diat, astfel încât să susțineți fiecare persoană.

Este firesc să subliniem importanța indiscutabilă a factorului uman în activitatea Dumneavoastră – sunteți „slujitorii” și reprezentanții oamenilor, lucrând cu oameni pentru oameni. Toate resursele administrației publice trebuie să asigure servirea fiecărui cetățean în parte, satisfacerea drepturilor și intereselor sale legitime pe coordonatele juridice, dar și ale eticii morale.

Îmi exprim întreaga considerație pentru eforturile pe care le depuneți în soluționarea problemelor cetățenilor și în dezvoltarea social-economică a colectivităților locale. Totodată, apreciez înalt dăruirea și perseverența cu care faceți față situațiilor și sarcinilor curente, urându-vă multă sănătate, bucurii în familii, succese și recunoștința oamenilor pe care îi ajutați.”

Prezent la ședința festivă,



Consiliul raional Drochia i-a avut, în aceste zile, ca oaspeți pe colegii de la Consiliul Județean Botoșani, România. Vizita a fost prilejuită de semnarea Acordului de parteneriat Drochia – Botoșani. Documentul va constitui baza creării unei relații de colaborare și de prietenie, ce, ulterior, va direcționa cu pași siguri ambele părți spre o dezvoltare multilaterală a acestor localități de pe ambele maluri ale Prutului, în concordanță cu legislația în vigoare a Republicii Moldova, României și Uniunii Europene. Acordul stipulează o cooperare multidimensională, accentul fiind pus pe dezvoltarea colaborării în domeniile economiei și comerțului, științei, tehnicii, învățământului

## Acord de parteneriat Drochia - Botoșani



și sănătății, culturi și artei, turismului și sportului, administrației publice locale.

Actul de colaborare a fost semnat de către Costică Macaleți, președintele Consiliului Județean Botoșani, și

Vasile Grădinaru, președintele raionului Drochia. La eveniment au fost prezenți Corneliu Padnevici, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, și Vladimir Ciobanu, șef al Oficiului Teritorial Soroca al Can-

celariei de Stat, reprezentanți ai executivului raional, ai mediului de afaceri, ai autorităților publice locale.

Participanții la eveniment au apreciat acest Acord ca fiind o piatră de temelie pentru o colaborare rodnică și fructuoasă de viitor între cele două unități administrativ-teritoriale din țările vecine. Deja în viitorul apropiat delegațiile autorităților publice vor face vizite reciproce pentru a coordona primele activități de interes reciproc din acest an.

**Valentina CEBOTARI,**  
ziarul raional „Glia  
Drochiană”

## Colaborare în interesul cetățenilor

Problemele colaborării Consiliului raional Hâncești și serviciilor descentralizate cu autoritățile administrației publice locale de nivelul I au fost abordate în cadrul ședinței Colegiului Consultativ al raionului Hâncești, la care a participat conducerea raionului Hâncești, reprezentanții serviciilor desconcentrate și descentralizate, primarii din raion, precum și managerii instituțiilor preșcolare și preuniversitare.

Președintele raionului Hâncești, dl Ghenadie Buza, și vicepreședinții raionului, au informat primarii orașului, ai comunelor și satelor de-

spre problemele care necesită rezolvare, oportunitățile de accesare a fondurilor europene și naționale, îndemnând încă o dată primarii spre o colaborare eficientă în interesul cetățenilor și localităților din raion.

În același context, reprezentanții Oficiului Teritorial Hâncești al Cămarilor de Stat și serviciilor publice desconcentrate au informat asistența despre conlucrarea cu autoritățile administrației publice locale și instituțiile subordonate lor din raion.

Conform hotărârii Colegiului Consultativ al raionului



Hâncești adoptate în ședință, membrii acestui colegiu au fost obligați să asigure la nivel bilateral conlucrarea permanentă și eficientă a serviciilor publice desconcentrate din subordine cu conducerea executivă a raionului Hâncești, precum și cu serviciile descentralizate și primăriile

unităților administrativ-teritoriale de nivelul I.

O problemă de actualitate, discutată în cadrul ședinței, a constituit-o modificările legislative privind pensiile, modalitățile de calculare și de indexare a lor.

**Romina COJOCARI**

## O nouă instituție medicală inaugurată la Cimișlia

La Cimișlia a fost inaugurat noul edificiu al Substației de Asistență Medicală Urgentă dotată cu echipamente medicale necesare. Două echipaje de urgență, care vor activa non-stop, vor acorda primul ajutor medical celor peste 57 de mii de locuitori ai raionului.

Ministrul sănătății, dna Ruxanda Glavan, a menționat cu această ocazie: „Dezvoltar-

ea serviciului de urgență este o prioritate pentru minister. Fiind un serviciu strategic pentru sistemul de sănătate, vom depune toate eforturile pentru a interveni pe câteva componente importante: resursele umane, condițiile de muncă pentru angajați și ambulanțele, care să corespundă standardelor internaționale. Mă bucur că ne-a reușit să construim de la zero acest edificiu modern

și dotat cu tot ce este necesar, pentru ca medicii din cadrul serviciului de urgență să poată salva cât mai multe vieți”.

Construcția noului edificiu de asistență medicală urgentă a fost posibilă datorită instituțiilor subordonate ministerului sănătății, care au investit circa 13 milioane de lei pentru construcția și dotarea edificiului, precum și a Consiliului raional, care a alocat teren

pentru construcție.

Pe teritoriul raionului Cimișlia mai activează două Puncte de Asistență Medicală Urgentă în satele Mihailovca și Gura Galbenei. În rezultat, patru echipaje de urgență, sunt antrenate non-stop în acordarea ajutorului medical locuitorilor raionului.

**Sursa: „Gazeta de Sud”**



## **Indemnizații pentru participare la ședințe ?!**

*Recent, la redacție a sosit o scrisoare de la dna Parascovia ANTONIUC, primar al satului Cărnățenii Noi, raionul Căușeni, în care dumneaei solicită explicații referitor la prevederile legislației privind remunerarea consilierilor pentru participarea la ședințele consiliului local. Răspunsuri la întrebările adresate le-a pregătit Tatiana CASTRAȘAN, lector universitar, meto-distă în Departamentul studii superioare de master.*

**ÎNTREBARE. De ce consilierii locali primesc indemnizație pentru ședințele consiliului, dacă la locul de muncă de bază li se păstrează salariul în mărime de 100%?**

**RĂSPUNS.** În temeiul art. 24 al Legii nr. 768 din 02.02.2000, al. (3), alesului local, care a fost invitat la ședința consiliului și a participat la ea, i se restituie cheltuielile aferente și i se acordă o indemnizație pentru fiecare zi de participare la ședința consiliului în mărimea stabilită de către consiliul respectiv. Îndemnizația nu este salariu, ci este o formă de retribuire a activității consilierilor. În cazul în care consilierul nu se află în situații de incompatibilitate, prevăzut de art. 7 al legii menționate, acesta poate beneficia de o asemenea retribuire.

Conform art. 188 al Codului muncii „Garantii pentru perioada îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești”, în timpul îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești, dacă, potrivit legislației acestea se îndeplinesc în orele de program, salariilor li se garantează menținerea locului de muncă (a funcției) și a salariului mediu.

**ÎNTREBARE. De ce consilierii își determină prin vot deschis mărimea indemnizației?**

**RĂSPUNS.** În temeiul Legii nr. 457 din 14.11.2003, art. 44, votul consilierului se exprimă public, prin ridicarea mâinii, în cadrul votării deschise. Procedura votării deschise poate fi efectuată și prin apel nominal. Consiliul poate decide votarea secretă, la propunerea președintelui ședinței sau a unuia dintre consilieri, cu excepția cazului în care, prin regulamentul de funcționare a consiliului Cărnățenii Noi, se stabilește o anumită modalitate.

Determinarea mărimii indemnizației este efectuată în condițiile alineatului 3, art. 24, al Legii nr. 768 din 02.02.2000, fiind competența exclusivă a Consiliului, în limitele resurselor financiare disponibile.

## **Finanțele publice de stat și locale**

**ÎNTREBARE. Care sunt componentele bugetului public național?**

**RĂSPUNS.** Bugetul public național cuprinde:

- a) bugetul de stat;
- b) bugetul asigurărilor sociale de stat;
- c) fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală;
- d) bugetele locale.

**ÎNTREBARE. Care bugete formează bugetul consolidat central?**

**RĂSPUNS.** Bugetul consolidat central include:

- a) bugetul de stat;
- b) bugetul asigurărilor sociale de stat;
- c) fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.

**ÎNTREBARE. Care bugete formează bugetul consolidat local?**

**RĂSPUNS.** Bugetele locale cuprind bugetele locale de nivelul întâi (bugetele satelor/comunelor, orașelor/municipiilor, cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți) și bugetele locale de nivelul al doilea (bugetele raionale, bugetul central al unității teritoriale autonome Găgăuzia, bugetele municipale Bălți și Chișinău), care, în ansamblu, formează bugetul consolidat local.

**ÎNTREBARE. Care sunt componentele clasificăției bugetare?**

**RĂSPUNS.** Bugetele se structurează conform clasificăției bugetare, care se constituie din:

- a) clasificăția organizațională;
- b) clasificăția funcțională;
- c) clasificăția programelor;



- d) clasificăția economică;
- e) clasificăția surselor.

– Structura componentelor clasificăției bugetare și metodologia de aplicare se aprobă de către Ministerul Finanțelor și se publică.

**ÎNTREBARE. Ce tipuri de împrumuturi cunoașteți?**

**RĂSPUNS.** Clasificarea împrumutului se face în conformitate cu Legea nr. 397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale (cu modificări și completări) și anume:

- a) împrumuturi pentru cheltuieli curente;
- b) împrumuturi contractate pentru cheltuieli de capital.

### **Din partea redacției.**

*Vă confrunțați cu probleme în administrarea publică, cu situații incerte? Nu ezitați, adresați redacției ziarului „Funcționarul Public” întrebările la care căutați răspunsuri adecvate, conform legislației în vigoare. Suntem totdeauna la dispoziția Dumneavoastră, iar profesorii, experții de la Academia de Administrare Publică, de la alte instituții publice, vă vor da răspunsuri exhaustive la întrebările care Vă frământă, care vor fi, de asemenea, publicate la această rubrică a ziarului.*

## Sterilizarea deșeurilor medicale

În raza municipiului Chișinău se acumulează zilnic aproximativ 3 tone de deșeuri ca urmare a activității medicale, ceea ce constituie anual aproximativ 1100 tone de deșeuri contaminate. Anual, cca 120 mln. de seringi și 6 mln. de sisteme de perfuzie sunt utilizate pe întreg teritoriul țării. Actualmente, nu există niciun centru de distrugere a deșeurilor provenite din activitățile de asistență medicală. În peste 90% din instituțiile medicale primare seringile uzate se ard sub cerul liber, mai rar - în incineratoare. Doar 8% din instituțiile medicale transportă seringile la fabricile de masă plastică pentru reciclare, iar 2% - aruncă seringile și acele contaminate la gunoștea de deșeuri solide.

Pentru redresarea acestei

situații ecologic dezastruoase, o echipă de savanți în frunte cu academicianul Gheorghe Duca, președintele Academiei de Științe a Moldovei, a lansat un proiect care prevede gestionarea deșeurilor infecțioase, rezultate din activitățile de asistență medicală din instituțiile medicale și spitalele municipiului Chișinău prin colectarea, sortarea, ambalarea, transportarea și neutralizarea acestor deșeuri pentru a preveni contaminarea mediului. Neutralizarea deșeurilor infecțioase se va efectua aplicând metoda sterilizării în vid utilizând instalația STERISHRED 250 care, la ora actuală, este cea mai modernă metodă de soluționare, fără incinerare, a problemei tratării deșeurilor medicinale infecțioase.



Proiectul prevede crearea unui punct autorizat de tratare a deșeurilor medicale infecțioase, implementarea tehnologiei de tratare a deșeurilor medicale infecțioase la scară industrială, utilizând sterilizatorul STERISHRED 250, diseminarea rezultatelor în cadrul instituțiilor medicale și tratarea industrială a 50 tone de deșeuri medicinale

infecțioase în primul an de activitate.

Implementarea tehnologiei de tratare a deșeurilor medicale va avea un impact major atât ecologic cât și economic, deoarece la moment în Republica Moldova nu există nicio tehnologie de tratare a deșeurilor medicinale infecțioase implementată pe scară largă.

## Combinatorul multifuncțional pentru prelucrarea solului



Aplicarea mecanizării și chimizării au impus un ritm accelerat de intensificare a producției agricole în scopul sporirii profiturilor. Acestui factor se datorează degradarea rapidă a solului prin agravarea proprietăților fizico-chimice și eroziunea accentuată a acestuia (BRINK, 1951). Lucrările agricole pot fi clasificate după diverse criterii: uneltele utilizate, modul de executare, în funcție de adâncimea de lucru etc.

Cercetările minuțioase privind procedeele de cultivare

a plantelor au făcut posibilă clasificarea lucrărilor solului în funcție de intensitatea mobilizării stratului arabil. Sistemul de conservare a solului (S.L.C.S.) a apărut inițial în calitate de sistem de lucrări minime asupra solului (Minimum Tillage).

Bazele sistemului de lucrări pentru conservare a solului au fost puse de știința și practica canadiană. S.L.C.S. este un concept larg, dar care are ca indicatori de bază eliminarea arăturii cu întoarcerea brazdelor, menținerea la suprafața solului a resturilor vegetale în totalitate sau, cel puțin, 30% dintre acestea, reducerea numărului de lucrări etc.

Savanții de la Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” din Bălți, în

frunte cu directorul Valeriu Voian, au realizat un proiect privind producerea în serie a combinatului multifuncțional, destinat prelucrării solului, conform particularităților și cerințelor speciale, cu scopul obținerii unor rezultate net superioare comparative cu cele asigurate de metodele clasice de prelucrare a terenurilor arabile, ceea ce va reduce costurile de până la 50%.

Datorită posibilității de

reglare a tasării acestuia sub acțiunea mijloacelor mecanice, a precipitațiilor, a apei de irigat etc. și a intensității intervenției asupra solului prin diverse lucrări apare necesitatea de a dispune de utilaj multifuncțional performant, ușor reglabil pentru a satisface cerințele tehnologiilor agricole inovatoare.

Prin urmare, ca rezultat al implementării proiectului și ale practicilor pe care le prevăd tehnologiile inovative, vor fi majorate considerabil capacitățile de conservare a solului și de utilizare durabilă a acestuia.

## Inovatie italiană

Compania italiană ColdLine a inventat un congelator asemenea cuptorului cu microunde, în care îți poți introduce băuturile răcoritoare, coca de prăjituri sau orice alt aliment pentru a le răci. Partea bună este că nu se aseamănă cu un congelator pe care îl avem încorporat în mod normal în frigiderul de acasă.

Acest dispozitiv se diferențiază prin aceea că îți poate răci un produs într-un timp foarte scurt: în cazul unei băuturi, are nevoie de doar două minute, în timp ce într-un congelator normal acest proces poate dura de până la două ore, conform Digital Trends.

Minicongelatorul, numit Life W30, poate fi utilizat în bucătăria de acasă, datorită dimensiunilor mici raportate la cele ale unui congelator obișnuit.



## **CNA va asista Oficiul European de Luptă Antifraudă**



Centrul Național Anticorupție (CNA) va asigura schimbul de informații cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) în investigarea cazurilor de obținere ilegală și delapidare a mijloacelor din fondurile externe. Totodată, cele două instituții vor coopera în domeniul prevenirii fraudării fondurilor europene pe teritoriul Republicii Moldova.

Acest lucru va fi posibil prin intermediul unui serviciu nou creat în cadrul CNA. Schimbul de informații poate avea loc la toate etapele de realizare a proiectelor de finanțare, desfășurate pe teritoriul Republicii Moldova, dar, în special, atunci când sunt implicate persoanele rezidente, inclusiv funcționarii străini.

De asemenea, CNA mizează mult pe asistența Delegației UE în vederea prezentării informației generale despre proiectele aflate în desfășurare, beneficiari ai cărora sunt autoritățile publice moldovenești, iar după caz, rapoartele de implementare a proiectelor beneficiate de autoritățile publice din Republica Moldova.

Amintim că, pe 26 octombrie 2015, la Chișinău a fost semnat acordul de cooperare între CNA și OLAF, ultimul având competența de investigare a fraudelor și corupției cu implicarea fondurilor Uniunii Europene. Totodată, la finele anului trecut, printr-o hotărâre de Guvern, CNA a fost desemnat în calitate de punct principal de contact pentru OLAF, responsabil de cooperarea și schimbul de informații privind cazurile de obținere frauduloasă, utilizare contrar destinației și delapidare a mijloacelor din fondurile externe oferite de Uniunea Europeană, corupție și alte acte conexe, care pot prejudicia interesele financiare ale Uniunii Europene.

### **Mită de 6500 de euro**

Administratorul de insolabilitate al mai multor companii și doi dintre complicii săi sunt cercetați penal de către ofițerii CNA și procurori într-un dosar de corupție. În urma unor percheziții, operate la figuranții cauzei, o persoană a fost reținută, iar altele două sunt cercetate în stare de libertate.

Potrivit datelor preliminare ale anchetei, administratorul de insolabilitate al unor agenți economici ar fi încălcat mai multe reguli, prevăzute de procedura de faliment, iar drept consecință Ministerul Justiției a inițiat o anchetă disciplinară pentru sancționarea acestuia. Însă, pentru a scăpa de pedeapsă, bănuitul a încercat să mituiască, printr-un inter-

mediar, pe unul dintre membrii Comisiei de autorizare și disciplină a administratorilor autorizați ai ministerului.

Urmare documentării cazului, s-a constatat că, pentru a nu fi pedepsit, administratorul de insolabilitate urma să plătească 6500 de euro. Din discuțiile telefonice se înțelege clar că intermediarul a promis să hotărască problema cu unul dintre membrii comisiei contra sumei indicate. În perioada de investigare, ofițerii CNA și procurorii au acumulat probe care demonstrează atât transmiterea unei tranșe de bani din suma cerută, dar și soluționarea pozitivă a solicitării bănuitalui prin neatrăgerea sa la răspundere disciplinară.

În acest caz, a fost deschis un dosar penal pentru abuz în serviciu, iar bănuții riscă până la 6 ani de închisoare.

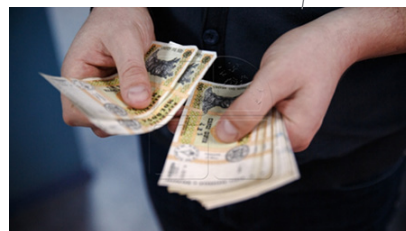


## **Polițiști bănuți de corupere pasivă**

Doi polițiști din cadrul IP Orhei au fost reținuți de ofițerii CNA și procurorii anticorupție. Bărbații sunt bănuți de corupere pasivă. Cazul a fost documentat în baza unui denunț parvenit în adresa DGT „Nord” a CNA. Potrivit denunțatorului, oamenii legii ar fi pretins și primit 5.000 de lei pentru o decizie favorabilă pe materialele unui accident rutier și pentru a influența medicul legist în vederea emiterii unui raport corespunzător de constatare medico-legală.

Urmare a măsurilor speciale de investigație și acțiunilor de urmărire penală, cei doi au fost prinși în flagrant delict. Suspecții au fost recunoscuți în calitate de bănuți și reținuți, fiind pornit pe acest caz un dosar penal. Bănuții riscă până la 10 ani de închisoare cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.

## **Arhitect al corupției**



Arhitectul-șef al unui raion din nordul țării a fost reținut de ofițerii DGT Nord a CNA și procurorii anticorupție, fiind bănuț de corupere pasivă. Potrivit

denunțătoarei, bărbatul ar fi pretins și primit mijloace bănești în sumă de 1200 de euro pentru perfectarea și semnarea documentelor necesare pentru efectuarea lucrărilor de construcție a unei case de locuit, inclusiv elaborarea documentației de proiect în acest sens.

Urmare a măsurilor speciale de investigație și acțiunilor de urmărire penală, suspectul a fost prins în flagrant delict după primirea banilor transmiși sub controlul CNA. Acesta a fost recunoscut în calitate de bănuț și reținut, pe acest caz fiind pornit un dosar penal în temeiul art. 324, alin. (2), lit. c) Cod Penal al Republicii Moldova.

## Muzeul din Văsieni – istorie vie a neamului

Muzeul raional de istorie și etnografie „Anatol Candu” din Văsieni, este unicul de acest fel din raionul Ialoveni, inaugurat acum 35 de ani. Fost mult timp director al muzeului, **actualul primar al satului Văsieni, dl Sergiu Candu**, a vegheat permanent ca muzeul să fie completat cu noi și noi exponate. Pentru munca lui sârguincioasă, în 2015 a fost distins cu Trofeul Ministerului Culturii pentru cel mai bun muzeograf al anului. Și în calitate sa de primar continuă să fie un susținător activ al muzeului pentru promovarea sa în lume. Nu a ezitat să facă o scurtă prezentare a muzeului și pentru ziarul „Funcționarul Public”.



**Sergiu CANDU,**  
primar de Văsieni, Ialoveni

Muzeul nostru, care datorită unei varietăți bogate de exponate, ce reflectă istoria acestor locuri de mii de ani, a devenit muzeu raional, dar care, cred eu, poate fi și de interes național, a fost inițiat de pământeanul nostru, regretatul arhitect și pedagog, Anatol Candu, care prin crearea muzeului a lăsat posterității o colecție inedită de mărturii ale istoriei și obiceiurilor acestor locuri. Ca arhitect, a lucrat și la reparația capitală a clădirii bisericii din Văsieni, unde a fost deschis, în 1978, muzeul de istorie și etnografie din sat, căruia, ulterior, i s-a conferit numele lui Anatol Candu.

Biserica a fost ani de-a rândul

gazdă exponatelor, mărturiilor vii ale perioadelor trecute. Apoi sediul a fost mutat în clădirea Casei de cultură. Astăzi, muzeul are un sediu aparte, un edificiu introdus în registrul monumentelor din raionul Ialoveni.

În sălile muzeului sunt acumulate foarte multe obiecte ce prezintă un interes deosebit pentru istoria neamului. Colecțiile cuprind obiecte de uz casnic, instrumente, echipamente de lucru, haine care prezintă modul în care își duceau traiul sute de ani în urmă țăranii din zona centrală a Moldovei. În afară de obiectele de trai ale țăranilor, sunt și obiecte care reprezintă evenimentele din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, fragmente de arme și muniții, obiecte care au aparținut participanților la lupte,

te, agende personale, unele decorații, a fost montat pe perete un panou cu fotografiile tuturor veteranilor de război din s. Văsieni. O altă expoziție - „Coloana nemuririi” - include fotografii și diferite documente, consacrate victimelor regimului comunist, ale deportărilor și foametei din anii 1946-1947.

Dintre cele mai vechi exponate sunt cele găsite pe teritoriul seliștii situate la câțiva kilometri de sat. Aceste obiecte datează din sec. II î.e.n. și reprezintă cioburi de vase din lut, lucrute manual, obiecte de uz casnic, podoabe din piatră, fragmente ale unor arme.

În colecția muzeului se dețin și fragmente de oseminte ale unor mamifere preistorice: *deinotherium gigantisimum* (proavum), *zygolophodon turicensis*, ambele relicve având vârsta de 8 - 9

milioane de ani; elefant meridional (*archidiskodon meridionalis*) cu vârsta de circa 1,2 - 1,6 milioane de ani. Expertizarea fragmentelor a fost efectuată de către Teodor Obadă, cercetător științific (paleontolog) de la



Institutul de Zoologie al Academiei de Științe a Moldovei.

Pe lângă activitatea expozițională permanentă, pe teritoriul muzeului se mai organizează și manifestări în aer liber. Colaboratorii muzeului, împreună cu Secția raională de cultură, elaborează diferite proiecte de atragere a vizitatorilor, ca să excludă posibilitatea uitării, distanțării populației de cultura și istoria neamului nostru. Prin aceste manifestări se generează un proces de educare a generației în creștere pe baza tezaurului istoric etnocultural local.



### Abonarea 2017

Continuă abonarea pentru anul 2017 la revista științifico-metodică trimestrială „**ADMINISTRAREA PUBLICĂ**” și la ziarul „**FUNCȚIONARUL PUBLIC**,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „**Administrarea Publică**” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

**3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.**

Ziarul „**Funcționarul public**” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

**3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.**

#### **ECHIPA REDACȚIONALĂ:**

**Mihai MANEA** - șef secție

**Ion AXENTI** - secretar responsabil

**Luminița BOICIUC** - redactor, designer

**Sergiu VLĂDICĂ** - redactor

#### **ADRESA NOASTRĂ:**

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 15.02.2017

**E-mail:** aap.editura@yahoo.com

#### **CONTACTE:**

**Tel:** 28-40-78



„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -  
publicație a Academiei de Administrare Publică.